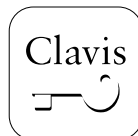

Jules Looman

DE TIJDSPIEGEL

Met illustraties van
Marieke ten Berge

*Als je iets wilt, spant het hele universum samen
om ervoor te zorgen dat je je droom verwezenlijkt.*

Paulo Coelho

HET KISTJE

Willie zat op een zacht kussen van groen lavamos en keek uit over de haven. Ze volgde een vissersboot die vanuit open zee de havenmond in kwam varen.

Zou het papa zijn?

Langzaam voer het schip door de smalle haveningang. Vroeger was het lavaveld, waar Willies uitkijkpost lag, nog een kolkende zee en was de baai breder en makkelijker te bevaren.

De vissersboot was nu dichtbij. Willie kon goed de kleur van de boeg zien en ook de naam van het schip lezen. 'Nee, papa zit niet op de Orca 1,' mompelde ze teleurgesteld, terwijl ze een lok van haar donkerblonde haren wegstreek die voor haar ogen waaide. Ze tuurde naar de zon, die als een grote rode bol langzaam in zee zakte.

Zou papa vanavond nog wel thuiskomen?

Ze moest ineens denken aan het midzomernachtfeest op Noordeiland, waarbij de zon één nacht per jaar niet ondergaat en alle eilandbewoners in het nachtelijke zonlicht dansen, eten en drinken. Dát was een paar weken geleden, maar nu werd het

's nachts alweer een paar uur donker. Wat verlangde ze terug naar die bijzondere feestnacht. Niet alleen omdat ze toen tot heel laat mocht opblijven, maar vooral omdat haar vader die dag tenminste wél op tijd terug was.

Willie rilde. Nu de zon was ondergegaan, koelde het snel af. Vlot stond ze op, klopte wat mosjes van zich af en keek nog even om naar de twee vulkanen van Noordeiland. Hoog staken ze boven alles uit: het dorp met de haven, de glooiende wei- en hooilanden, het Zuiderstrand; ja, zelfs boven de hoge rotskliffen rondom het eiland. Willie keek met bewondering en ontzag naar de twee vulkaanbergen. In het laatste licht van de dag waren ze prachtig om te zien, maar ze hadden ook iets angstaanjagends, vond ze. Vlug wendde ze haar blik af en sloeg het pad in naar het dorp.

De schemer viel in toen Willie de Hoofdstraat in liep. Ze zag alle lampen van de straatverlichting precies tegelijk aanfloepen en merkte twee jongens op, die haar tegemoet kwamen lopen. Ze hadden geen oog voor Willie, maar keken beurtelings naar de lucht en de grond, alsof ze naar iets zochten. Een van hen droeg een grote kartonnen doos met zich mee. Willie wierp er even een nieuwsgierige blik op.

Zou er al eentje in zitten? vroeg ze zich af. Glimlachend liep ze verder.

Een straat verderop kwam héél langzaam een auto aanrijden. Opeens stopte de auto, midden op de weg. Een zijportier zwaaide open en een meisje sprong naar buiten. Ze snelde naar het voortuintje van een huis en Willie zag haar zoeken tussen de struiken. Een vrouw, zo te zien de moeder van het meisje, was

intussen ook uitgestapt. Ze volgde net als Willie de zoekactie aandachtig.

Er klonk geritsel. Niet lang daarna kwam het meisje met een stralende lach uit de struiken tevoorschijn. Vol trots liet ze haar vondst aan haar moeder zien.

Het meisje had een jonge papegaaiduiker gered! wist Willie.

Als in augustus de nachten weer langer worden, zijn deze jonge zeevogels groot genoeg om hun nest te verlaten en met hun ouders op reis te gaan, de zee op. Ze kunnen nog niet goed vliegen en hebben daarom geleerd hun nestholen boven op de zeevogelklif pas te verlaten als het donker wordt, zodat roofvogels ze niet in de gaten krijgen. Om 's nachts de weg naar zee te vinden, hoeven ze alleen maar op het licht af te gaan. Door het schijnsel van de sterren en de maan licht de nachtelijke zee wonderlijk op, waardoor ze lichter oogt dan de donkere vogelklif en het achterliggende land.

Maar op Noordeiland, waar de zeevogelklif ongewoon dicht bij het dorp ligt, gaat er elk jaar in augustus iets mis bij het uitvliegen. Als de nacht valt, komen de jonge papegaaiduikers af op de lichtjes van het dorp en de haven. Daar is het licht het felst en daar moet de zee dus zijn, weten zij instinctief. Zo komen de jonge vogels niet op zee maar midden op straat of in voor- of achtertuinen terecht. Daar krijgen ze niet genoeg wind onder hun vleugels om weer weg te kunnen vliegen.

De kinderen van Noordeiland wisten er intussen het fijne van, en daarom hielpen ze de jonge papegaaiduikers elk jaar een handje. Ze probeerden zoveel mogelijk vogels te vangen. Deze mochten dan een nachtje blijven logeren, waarna ze de volgende dag aan zee weer werden losgelaten. De twee jongens en het

meisje met haar moeder waren het ook van plan ...

Voorzichtig stopte het meisje haar vangst in de kartonnen doos, die haar moeder al voor haar had klaargezet. Ze maakte hem goed dicht, zodat de jonge papegaaiduiker niet kon ontsnappen. Daarna kreeg de doos een plekje op de achterbank. Stapvoets reden ze weg, terwijl het meisje door het autoraam bleef uitkijken naar jonge zeevogels in nood.

Willie keek de auto verlangend na. Wat zou ze graag met haar vader papegaaiduikers gaan redden! Ze had het al een paar keer aan hem gevraagd, maar haar vader was niet blij met de reddingsacties. 'Die beesten vissen mijn brood uit het water!' zei hij altijd. 'Ik doe er niet aan mee. En jij ook niet, Willie!' Teleurgesteld ging Willie dan naar haar zolderkamer. Vader snapte er niets van, vond ze. Er was toch meer dan genoeg vis in zee?!

Haar moeder zou het wel begrijpen. Dat wist ze zeker, hoewel ze haar eigenlijk helemaal niet kende. Mama was vertrokken van Noordeiland toen Willie nog heel klein was, zo had papa haar verteld. Willie kende haar moeder alleen van een foto, die ze bewaarde in haar portemonnee en altijd bij zich droeg. Als ze verdrietig was of zich eenzaam voelde, ging ze op haar zolderkamer voor de spiegel staan en haalde de foto tevoorschijn. Ze vond dan dat ze meer leek op het portret van haar moeder dan op haar vader. Vooral haar grote grijsblauwe ogen, volle wangen en golvende, halflange haren leken sprekend op die van haar moeder.

Waarom Willies moeder was weggegaan, was niet duidelijk. Willie durfde het niet aan haar vader te vragen. De weinige keren dat ze het samen over haar moeder hadden gehad, was hij somber en zwijgzaam geworden, en ze had dat niet plezierig gevonden. Ze kreeg dan het gevoel dat zijzelf er misschien wel de reden van

was dat haar moeder hen had verlaten. Maar waarom dat zo zou zijn, wist ze ook niet. Het liefst zag ze haar vader vrolijk en opgewekt, wat hij meestal was als hij terugkwam van zee. Dan vertelde hij vaak spannende verhalen en was het gezellig in huis.

Willie sloeg een hoek om. Ze kwam in de straat waar zij en haar vader woonden; in een klein huis aan de rand van het dorp, met blauwe muren, witgelakte raamkozijnen en een oranje dak. Ze opende de voordeur, deed in huis het licht aan en liep naar de keuken. Daar wilde ze net een ketel water opzetten voor thee, toen ze de voordeur hoorde dichtslaan.

‘Goed volk!’ riep een bekende stem. ‘Waar ben je, Willie?’

‘In de keuken, papa!’

In de deuropening verscheen een gespierde man met blond krullend haar, dat er verwaaid uitzag. Zijn gezicht was door de zon gebruind en zat vol kleine rimpels. ‘Aha, Willie in zicht!’ riep hij op een toon alsof hij nog op volle zee was.

Willie was blij: papa was toch nog thuisgekomen en bovendien in een goede bui. ‘Zal ik koffie voor je maken?’ vroeg ze.

‘Dat lijkt me heerlijk,’ zei haar vader. ‘En ik neem er ook een borrel bij. De vangst is goed geweest, dus ik heb wat te vieren.’

Met thee voor Willie en koffie voor haar vader liepen ze samen naar de huiskamer. Hij schonk zichzelf bij de dressoirkast een drankje in, nam een slok, schonk het halflege borrelglaasje weer vol en plofte tevreden naast Willie op de bank.

‘Zo, Willie, vertel me eens: is je school deze week weer begonnen? Of is dat pas volgende week?’

‘Deze week heb ik nog schoolvakantie,’ legde Willie uit, niet voor de eerste keer. ‘Pas volgende week maandag begin ik in groep acht.’

‘Hm ... mooi zo,’ zei haar vader. ‘Ik vergeet dat soort dingen altijd ...’ Toen herinnerde hij zich blijkbaar dat zijn koffie stond af te koelen, want hij nam gauw een paar grote slokken. ‘Zo, dat smaakt! Dat mis je op zo’n schip: een comfortabele bank en vers gezette koffie.’

En mij? dacht Willie. Mis je mij als je op zee zit? Papa had het nooit tegen haar gezegd. Zij had haar vader wel gemist die vijf lange dagen dat hij weg was geweest. Was mama er maar. Dan zou alles anders zijn.

‘Ik heb je opgewacht, papa. Bij het lavaveld aan de haven.’

Haar vader knikte. ‘Het was mijn bedoeling om ruim voor donker binnen te zijn. Maar er kwam iets tussen. Gisteren stuitten onze netten op een reusachtige school haringen. We zijn tot vanmiddag blijven doorvissen. Wat we normaal in een week vangen, hebben we nu in één dag binnengesleept!’

Willie knikte en bedacht iets. Zou ze nog een keer over de jonge papegaaiduikers beginnen, nu haar vader zo’n goede vangst had gehad? In plaats daarvan vroeg ze: ‘Wanneer ga je weer varen, papa?’ Ze was bang om zijn humeur te bederven.

‘Over drie dagen. We gaan dan weer terug naar dezelfde visgronden. Met een beetje geluk zit die haringschool er nog steeds. Of wat er na vanmiddag van over is, natuurlijk!’

Willie zweeg en nam een slok van haar thee. Ze was eraan gewend geraakt dat papa’s werk op zee lag, maar leuk vond ze het niet. Zou mama misschien daarom zijn weggegaan? Ze schrok van het idee en probeerde het snel weer uit haar gedachten te bannen. Ze moest niet zeuren, hield ze zichzelf voor, maar blij zijn dat papa weer een paar dagen thuis was. Thuis bij haar.

‘Wil jij morgen boodschappen doen?’ vroeg haar vader, ter-

wijl hij zichzelf een nieuwe borrel inschonk. ‘Ik moet morgenochtend naar de haven. Een aantal netten moet nog gerepareerd worden ...’

De volgende morgen was Willies vader al op pad toen Willie uit bed kwam. Ze ontbeet met brood, frambozenjam en sinaasappelsap en maakte een boodschappenlijstje van dingen die op waren of die haar vader lekker vond.

Toen ze de buitendeur achter zich dichtsloeg om naar de dorpswinkel te gaan, kreeg ze een ingeving. Waarom zou ze niet gewoon zélf op pad gaan om jonge papegaaiduikers te redden?

Bij de gedachte alleen al ging haar hart meteen sneller kloppen. Stel je voor: een of misschien wel twee papegaaiduikerjongen vangen en de volgende dag bij zee weer vrijlaten, wat zou dat geweldig zijn! Haar vader ging over een paar dagen weer terug de zee op, dus die hoefde er niets van te merken. Alles wat ze nodig had was een kartonnen doos, en die kon ze vast wel in de winkel krijgen. En als ze daarin de boodschappen zou vervoeren in plaats van in een plastic zak, zou het niemand opvallen.

Verrukt over haar plan stapte Willie de dorpswinkel binnen. Ze groette de verkoper, werkte een voor een de boodschappen van haar lijstje af en vroeg bij het afrekenen of er nog kartonnen dozen waren. ‘Voor de boodschappen ...’ voegde ze er haastig aan toe, terwijl ze haar best deed de verkoper zo neutraal mogelijk aan te kijken.

Maar de verkoper schudde zijn hoofd. ‘Sorry, Willie, alle dozen zijn op. Het is weer papegaaiduikertijd, moet je weten. Bijna het hele dorp is komen vragen om dozen. Maar ik heb wel een tas voor je boodschappen, hoor!’ Glimlachend reikte hij er een aan.

‘Dank u wel,’ zei Willie, terwijl ze haar teleurstelling probeerde te verbergen. Hoe kwam ze nu aan een doos? Ze deed de boodschappen in de tas en liep in gedachten verzonken de winkel uit.

‘Kan ik je misschien helpen?’

Verbaasd keek Willie op. Op een paar passen van de winkeldeur stond een oude vrouw, die haar vriendelijk toelachte. Ze had lang, grijswit haar en droeg een lichtblauwe jurk, versierd met schelpen en steentjes. Haar heldere ogen keken Willie onderzoekend aan.

‘Wie bent u?’ vroeg Willie. Ze had het idee dat ze de vrouw nooit eerder in het dorp had gezien.

‘Ik ben Elena,’ antwoordde de oude vrouw. ‘En jij bent Willie, is het niet? Zo hoorde ik de verkoper jou noemen.’

Willie knikte. ‘Woont u ook op Noordeiland?’ vroeg ze nieuwsgierig.

‘Ik woon in een van de huizen aan de rand van het lavaveld,’ zei de oude vrouw. ‘Je weet wel, bij de vroegere lavastroom van de Grote Uitbarsting.’

Willie had op school geleerd over een vulkaanuitbarsting die nog niet zo lang geleden Noordeiland teisterde. Een gloeiendhete lavastroom had toen bijna het dorp en de haven verzwolgen. Dát moest vast de Grote Uitbarsting zijn, dacht ze.

‘Ik hoorde je in de winkel om een kartonnen doos vragen,’ ging de oude vrouw verder. ‘Klopt dat?’

‘Ja ...’ antwoordde Willie aarzelend. ‘Maar ... gelukkig heb ik een tas gekregen voor mijn boodschappen.’ Ze was er niet zeker van of ze de oude vrouw wel kon vertellen over haar werkelijke plannen met de doos.

De vrouw glimlachte weer, keek Willie doordringend aan en zei: ‘Je hoeft me niet te zeggen waar je de doos voor nodig hebt.

Maar ik kan me zo voorstellen dat je graag jonge papegaaiduikers wilt redden.' Willie schrok. Was het zó goed van haar gezicht af te lezen wat ze van plan was?

'Wees niet bang, Willie,' vervolgde de oude vrouw vriendelijk. 'Het is niet mijn bedoeling om het aan je vader te vertellen. Ik kan je zelfs helpen. Ik heb een doos voor je als je wilt.'

Willie was sprakeloos. Hoe wist de vrouw dat van haar vader? Kende ze hem soms?

'Iedereen in het dorp weet dat je vader tegen de reddingsacties is,' zei de oude vrouw en ze keek Willie recht in de ogen. 'Maar ik ben het niet met hem eens, en daarom wil ik je helpen. Als je wilt, kun je de doos nu meteen komen ophalen.'

Willie wist even niet wat ze van het aanbod moest denken. Maar al gauw zei ze: 'Ik kom de doos graag bij u ophalen. Maar eerst moet ik mijn boodschappen naar huis brengen. Bent u ook vanmiddag thuis?'

'Vanmiddag is prima,' zei de oude vrouw welwillend. 'O ja, je moet op het Voormalig Havenpad zijn, nummer 4. Weet je dat te vinden? Het is achter de havenloodsen.'

'Ik denk het wel,' zei Willie.

'Goed, Willie, tot vanmiddag dan maar,' zei de oude vrouw.

'Tot vanmiddag!' Opgewekt liep Willie naar huis. *Reddingsactie Papegaaiduiker* was nu toch echt begonnen, bedacht ze met een glimlach.

Al vroeg in de middag ging Willie op zoek naar het Voormalig Havenpad. Het straatje lag een beetje achteraf, ingesloten tussen grote havenloodsen aan de ene kant en de gestolde lavastroom van de Grote Uitbarsting aan de andere kant. Willie kon zich niet

herinneren dat ze er al eens eerder was geweest.

Wonderlijk eigenlijk, bedacht ze. Veel straten telde het dorp van Noordeiland niet. Maar toch: als je niet wist dat het straatje er was, zou je er gemakkelijk aan voorbijgaan zonder het op te merken. Alsof het eiland ophield achter de havenloodsen. Met ontzag keek ze naar de gestolde lavastroom. Op sommige plaatsen was hij wel vijf meter hoog, schatte ze. Hier en daar reikte hij tot vlak bij de huizen.

Ze liep verder het straatje in en telde af naar nummer 4. Op eens bleef ze staan. Vlak voor haar was een huis waarvan de gehele achterkant was opgeslokt door de lavastroom. Alleen de voorkant was nog te zien, maar de buitenmuren zaten vol scheuren en de meeste ramen waren dichtgetimmerd met houten schotten. In de kleine tuin voor het huis groeiden verwilderde rozenstruiken, waartussen onkruid hoog opschoot.

Willie kon haar ogen niet geloven. Was dit het huis van de oude vrouw? Ja, er stond echt een 4 op de voorgevel. Had ze het adres wel goed verstaan?

In het voortuintje klonk plots geritsel. Vanachter de rozenstruiken sprongen twee katten tevoorschijn, die wel een kop groter waren dan de meeste katten die Willie kende. De grootste van de twee had een glanzende, zwartgrijs gestreepte vacht en zwarte poten; de andere was een lapjeskat met witte poten. Ze liepen recht op Willie af en bleven vlak voor haar stilstaan, terwijl ze haar met hun groene kattenogen even onderzoekend aankeken. Toen lieten ze zich uitgebreid aaien.

‘Wat zijn jullie mooi!’ zei Willie. ‘Horen jullie bij Elena? Ze zou hier moeten wonen, maar ik ben bang dat ik haar verkeerd heb begrepen.’

De zwartgrijze kat liet nu een kort en scherp gemiauw horen. Een paar tellen later zag Willie de deur van het huis opengaan en kwam de oude vrouw naar buiten. ‘Zo, Leonar en Lapski, hebben jullie al kennismemaakt?’ vroeg ze goedkeurend, terwijl ze de katten een voor een aankeek.

Verbeeldde Willie het zich, of knikten de katten allebei met hun kop van ‘ja’?

‘Kom toch verder,’ zei de oude vrouw tegen Willie, met diezelfde warme en vriendelijke stem als bij hun eerste ontmoeting. ‘Van het huis staat niet meer veel overeind, zoals je ziet. Maar het is leefbaar.’

Willie ging mee naar binnen. Even moesten haar ogen wennen aan het schaarse licht, maar toen zag ze dat ze zich in een kleine voorkamer bevond. De kamer leek vooral klein doordat de ruimte vol stond met meubels: een houten tafel met vier stoelen, twee grote kasten, een schommelstoel, en een antieke wandklok die halftwaalf aangaf, terwijl het al bijna twee uur in de middag was. Verder viel haar op dat de enige doorgang naar het achterdeel van het huis met zware houten balken was dichtgetimmerd.

Ze wilde er net over beginnen, toen de oude vrouw zei: ‘Ik moet je iets bekennen, Willie. Ik dacht dat ik ergens nog een kartonnen doos had staan, maar ik heb me vergist. In plaats daarvan heb ik iets anders voor je. Ik hoop dat het je zal bevallen ...’

Ze wees naar de tafel. Pas nu zag Willie dat er een houten kistje op tafel stond, ongeveer zo groot als een schoendoos. In het deksel en de zijkanten waren symbolen en figuren gekerfd.

‘Wat een mooi kistje!’ zei Willie. ‘Mag ik dat gebruiken?’

De oude vrouw knikte. ‘Het is gemaakt van cederhout. Ik heb

er alvast wat stro in gelegd. 'En een drinkbakje voor de papegaaiduikers die jij gaat redden.'

Willie aarzelde. Ze was blij met het kistje, maar ze vroeg zich af of het voor de jonge papegaaiduikers niet te krap zou zijn.

'Het kistje lijkt kleiner dan het is,' zei de oude vrouw, die Willies gedachten blijkbaar alweer geraden had. 'Maak het maar eens open en overtuig jezelf,' voegde ze er met een veelbetekenende blik aan toe.

Voorzichtig tilde Willie het deksel op en ze keek in het kistje. Wat raar, dacht ze verbaasd. Het leek vanbinnen een stuk groter dan vanbuiten, ondanks het laagje stro en het drinkbakje. Er was wel plaats voor twee of drie papegaaiduikers!

'Sommige dingen zijn anders dan ze op het eerste gezicht lijken,' zei de oude vrouw, terwijl ze Willie weer zo indringend aankeek.

Willie knikte. 'Wanneer wilt u het kistje weer terug hebben?' vroeg ze.

'Je mag het net zolang gebruiken als nodig is,' antwoordde de oude vrouw. 'Maar beloof me wel dat je er zuinig op zult zijn.'

Dat beloofde Willie. Ze bedankte de vrouw wel drie keer en zei dat ze gauw weer langs zou komen om te vertellen over haar reddingsactie.

'Daar houd ik je aan,' glimlachte de oude vrouw. Ze legde even haar hand op Willies schouder. 'Kom, dan zal ik je uitlaten.'

Met het kistje onder haar arm verliet Willie het huis. Ze gaf de poezen nog een aai over hun kop, zwaaide vrolijk naar de oude vrouw en liep toen het straatje uit.

'Ik kijk uit naar je avonturen, Willie!' riep de oude vrouw haar na met een eigenaardige glinstering in haar ogen.

Maar Willie was al te ver weg om dat te kunnen zien. Opgetogen liep ze naar huis, terwijl ze de hele terugweg probeerde te bedenken hoe ze het kistje voor haar vader verborgen kon houden.